

Complexnummer: 515025

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Groeneveldstichting

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

515026, 515027

Woonplaats

Leiden

Gemeente

Leiden

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Oude Vest 41, 2312 XR te Leiden

Complexomschrijving

Inleiding

Uit twee onderdelen bestaand hofjescomplex van de Groeneveldstichting. Deze is genoemd naar erfplater dominee E.C. Groeneveld en is opgericht in 1878 door de Nederduits Hervormde Gemeente. Het complex bestaat uit het vroegere woonhuis van ds. Groeneveld aan de Oude Vest, uitgevoerd in eclectisch neo-renaïssancistische trant en een langgerekte reeks van acht hofjes woningen in de vroegere tuin, uitgevoerd in 1882 in sobere eclectische trant en in oorsprong bestemd voor predikantsweduwen en bejaarde predikantsdochters. Architect was W.F. van der Heijden. In de tuin staat ondermeer een oude beuk. Het complex maakt deel uit van het beschermde stadsgezicht Leiden.

Omschrijving

De op het water van de Oude Vest georiënteerde, rijk versierde voorgevel van het herenhuis bevat de entree naar het erachter gelegen hofje. Deze bestaat uit acht woningen met verdieping, die alle zijn ondergebracht in een lang noord-zuid gericht volume, dat in twee fasen is gebouwd.

Waardering

Het complex van de Groeneveld Stichting is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde, als uitwendig en functioneel gaaf bewaard voorbeeld van charitatieve huisvesting in combinatie met een herenhuis in de late negentiende eeuw, met in hoofdvorm en detaillering kenmerkend onderscheid naar de oorspronkelijke functie. Tevens is het complex van belang

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

wegens de inwendig bewaard gebleven regentenkamer en de beeldbepalende situering van het voormalige predikantenhuis in de historische gevelwand aan de Oude Vest.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515026

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	09 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82988/105

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Leiden	Leiden	Zuid-Holland		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Leiden	H			4321

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig predikantswoonhuis, deulitmakend van de Groeneveldstichting, in oorsprong gebouwd in rijk uitgevoerde eclectisch neo-renaissancistische trant, doch voor de nieuwe functie - met portiersterwoning en regentenkamer- verbouwd in 1882 naar ontwerp van W.F. van der Heijden.

Omschrijving

Vanuit een vrijwel rechthoekige plattegrond opgetrokken voormalig herenhuis met verdieping onder een dwars, met hollandse pannen gedekt, afgeknot zadeldak - met een langer dakschild aan de achterzijde - en opgemetselde schoorsteen links op het platte dakdeel. Rijk versierde, in baksteen opgetrokken drie-assige voorgevel met licht risalerende ingangstravée, rechtgesloten gevelopeningen en accenten en decoraties van gepleisterde baksteen (speklagen, hoekblokken en pilasters) boven een hardstenen plint met gebosseerde bovenkant. Op de begane grond twee paar gekoppelde schuifvensters onder korfboog met in reliëf uitgevoerde, besnorde koppen in de sluitstenen en baksteenmozaïekjes in de boogtrommels.

Entreepartij met dubbele, houten deuren onder een geprofileerd kalf en bovenlicht met een fries van smeedijzeren sierelementen. Ingangsomlijsting met op hardstenen piedestal rustende pilasters met Ionische kapitelen. In het timpaan boven de ingang een schild met de tekst "Stichting Groeneveld 1882" tussen vergulde takken in reliëf.

Aan weerszijden een reliëf met verguld engelenkopje met vleugels. De omlijsting wordt bekroond door een licht gewelfde, geprofileerde kroonlijst met in het midden een verbindingsstuk met de cordonlijst. Symmetrische decoraties tussen de geprofileerde randen van de cordonlijst. De bovenste rand functioneert tevens als waterdorpel voor de verdiepingvensters. De vensters zijn als die op de begane grond, maar staan hier onder strekse bogen met aanzet- en sluitstenen. Het venster in het risaliet staat tussen twee deels gecanneleerde pilasters met composietkapitelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gevelafsluiting in de vorm van een entablement, bestaand uit een met de composietkapitelen en de reliëfs in de sluitstenen verbonden geprofileerde architraaf, een fries met in blokpatroon uitgevoerde baksteenmozaïeken boven de vensters en een eveneens geprofileerde kroonlijst. Uit het dakschild boven het risaliet steekt een gemetselde lucarne met kruisvenster tussen met meisjeskopjes bekroonde pilasters met vleugelstukken en een hoofdgestel met regula en guttae aan een gebroken fronton met een vergulde leeuwepok en een smeedijzeren monogram binnen het geprofileerde lijstwerk. Achtergevel met op de begane grond een dubbele glasdeur met rondboog in een bovenlicht boven bewerkt kalf. Rechts van de deur een vrij hoog in de gevel geplaatst negenruitsvenster onder strekse boog, evenals de dubbele deur onder strekse boog met sluit- en aanzetstenen. Rechts, tegen de uitbouw een klein venstertje. Een derde venster bevindt zich in het open, linker deel van de uitbouw. Op de verdieping twee T-vensters onder rollaag, alsmede twee kleine venstertjes. Gevelafsluiting in de vorm van een eenvoudig, wit geschilderd hoofdgestel met geprofileerde gootlijst. Haaks op voornoemde gevel staande, verdiepingloze uitbouw met vier licht getoogde gevelopeningen - drie deuren en een venster met diagonale roedenverdeling - onder een met hollandse pannen gedekt lessenaardak, waarvan het linker deel onbedekt is. De zuidelijke kopgevel is blind. Het hofje kan worden bereikt via de entree van het huis, waarachter zich een doorgangsportaal bevindt, dat is voorzien van grote, hardstenen vloerplaten, een gepleisterde muur met schijnvoegen en een dubbele glasdeur. In dit portaal bevindt zich tevens de entree naar de conciërgewoning en de regentenkamer. Interieur met op de begane grond de portiersterswoning. In de woonkamer een marmeren schouw, zwart marmeren vloertegels in de gang, rode en okergele tegels in een dambordpatroon in de keuken en deuren met profiellijsten. Bordestrap naar de verdieping met houten handlijst op gietijzeren spijlen. Op de verdieping de regentenkamer, voorzien van een marmeren schouw met een wit geschilderde boezem, een rijk versierd stucplafond, betengelde wanden en een originele deur met profiellijst. Zolder met een houten kapconstructie met aan één kant parallelle spantbenen.

Waardering

Voormalige predikantswoonhuis met bijbehorende onderdelen, onderdeel van het complex van de Groeneveldstichting, van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde, als in- en uitwendig gaaf bewaard voorbeeld van een hoofdgebouw van een laat-negentiende eeuwse hofjescomplex met voor de bouwtijd en functie kenmerkende, rijk uitgevoerde detaillering. Tevens van belang wegens ensemblewaarde vanwege de historisch-functionele relatie met de in de achterliggende tuin gesitueerde hofjeswoningen alsook wegens de beeldbepalende situering aan de Oude Vest.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515027

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	09 oktober 2000
Kadaster deel/nr	82988/94

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Leiden	Leiden	Zuid-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Groeneveldstichting	1			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	2			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	3			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	4			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	5			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	6			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	7			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	8			2312 XM	Leiden		
Groeneveldstichting	9			2312 XM	Leiden		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Leiden	H				4322		

Omschrijving**

Inleiding

Reeks van acht hofjeswoningen, deeluitmakend van het complex van de Groeneveldstichting, gesitueerd in de vroegere predikantentuin en in oorsprong bestemd voor predikantsweduwen of bejaarde predikantsdochters. de langgerekte reeks is uitgevoerd in sobere eclectische trant.

Omschrijving

Hofje met een rij van acht woningen met verdieping onder een met verbeterde hollandse pannen gedekt zadeldak. de zestien traveeën tellende voorgevel opgetrokken in baksteen en verlevendigd met accenten van kalkzandsteen. Gelijkmatische gevelindeling met rechtgesloten gevelopeningen met op de begane grond beurtelings een T- venster links of rechts van de gepaard geplaatste paneeldeuren met geprofileerd kalf en bovenlicht. Alle rechte gevelopeningen op de begane grond onder strekse bogen met sluit- en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aanzetstukken van kalkzandsteen. De onderdorpels van de minder hoge verdiepingvensters zijn onderaan met elkaar verbonden door een als cordonlijst functionerende rand van uitgemetselde kalkzandsteen. De afwisselend bredere en smallere verdiepingvensters steken licht in de wit geschilderde, gepleisterde kroonlijst met geprofileerde onderrand en eveneens geprofileerde gootlijst. De woning met huisnummer 5 bevat inwendig nog de meeste oorspronkelijke onderdelen, zoals in de gang vier paneeldeuren en een met natuursteen bedekte vloer. Woonkamer met marmeren schouw, een kleine achterkamer met roedenverdeling in hoog venster.

Stucplafond in beide kamers. Onder de trap een voorraadkast.

Grotendeels in oorspronkelijke staat verkerende keuken met granito vloer, laag, houten keukenblok met een granito aanrechtblad, alsmede originele keukenkasten. Houten trap en trappaal met betimmerd trapgat.

Waardering

De uit 1882 daterende hofjeswoningen van het complex van de Groeneveldstichting met bijbehorende onderdelen zijn van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde, als overwegend gaaf bewaard en karakteristiek voorbeeld van laat-negentiende eeuwse charitatieve huisvesting. Tevens is de reeks van belang wegens ensemblewaarde wegens de historisch-functionele relatie met het toegangverlenende voormalige predikantswoonhuis en de bijbehorende tuin.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Woonhuis(K)
Sociale zorg, liefdadigheid

Functie

Woonhuis
Hofje